

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Mazowiecka Delegatura w Warszawie

DMW.410.1.6.2026

**Pan
Wojciech Konończuk
Dyrektor
Ośrodka Studiów Wschodnich
im. Marka Karpia
ul. Koszykowa 6a, 00-564 Warszawa**

Wystąpienie pokontrolne

P/26/001

Wykonanie budżetu państwa w 2025 r. – wykonanie planu finansowego Ośrodka Studiów Wschodnich im. Marka Karpia

zmienione zgodnie z treścią Uchwały Zespołu Orzekającego Komisji
Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli nr KOP-KOL.441.3.2026 z 25 maja
2026 r.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia¹, ul. Koszykowa 6a, 00-564 Warszawa

Kierownik jednostki kontrolowanej

Wojciech Konończuk, Dyrektor Ośrodka Studiów Wschodnich im. Marka Karpia, od dnia 10 listopada 2022 r.

Okres objęty kontrolą

Rok 2025 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2025. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2022-2024 okres kontroli obejmuje również te lata.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Mazowiecka Delegatura w Warszawie

Kontrolerzy

1. Rafał Sowa, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr DMW/12/2026 z dnia 7 stycznia 2026 r.
2. Łukasz Misiak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr DMW/11/2026 z dnia 7 stycznia 2026 r.

(akta kontroli tom 3 str. 1-2, 10)

¹ Dalej: „Ośrodek” lub „OSW”.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: „ustawa o NIK”.

II. Zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania w 2025 r. planu finansowego Ośrodka Studiów Wschodnich im. Marka Karpia pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności.

Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja przychodów Ośrodka Studiów Wschodnich,
- planowanie i wykonanie kosztów i wydatków majątkowych oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich realizacji,
- gospodarowanie wolnymi środkami,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2025 r. w zakresie operacji finansowych,

system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W 2025 r. Ośrodek uzyskał przychody⁴ w wysokości 20 886,9 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach. Źródłami finansowania realizacji zadań były środki z dotacji podmiotowej i środki własne Ośrodka. OSW zrealizował wydatki w granicach ustalonego planu finansowego.

Koszty Ośrodka zostały wykonane w wysokości 20 467,7 tys. zł, tj. 98,4% planu po zmianach (20 792 tys. zł). Przyczyną niezrealizowania planu kosztów były m.in.: niższe koszty wydatków osobowych niezaliczanych do wynagrodzeń, mniejsza kwota ryczałtów za pracę zdalną, niższe koszty poniesione na seminarium dotyczące Niemiec zorganizowane w grudniu 2025 r.

Szczegółowe badanie kosztów Ośrodka w kwocie 1533,4 tys. zł wykazało nieprawidłowości dotyczące m.in.:

- udzielenia zamówienia publicznego na kwotę 215,9 tys. zł netto⁵ z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁶, co skutkowało ograniczeniem konkurencyjności postępowania określonej w art. 16 ust. 1 tej ustawy;
- poniesienia niecelowych i niegospodarnych, tj. niezgodnych z art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r.⁷, wydatków w łącznej kwocie 74,1 tys. zł brutto na zakup komputerów, wyjazdowe narady kierownictwa Ośrodka oraz w ramach rozliczania podróży służbowych;
- nieprzestrzegania wewnętrznych regulacji przy finansowaniu pracownikom Ośrodka szkoleń i kursów.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁴ Środki z przekazanej w 2025 r. dotacji podmiotowej oraz wykonane: przychody z prowadzonej działalności i pozostałe przychody.

⁵ Tj. na zakup i dostawę telefonów komórkowych o wartości 265,6 tys. zł brutto.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm.; dalej: „ustawa pzp”.

⁷ Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm.; dalej: „ufp”.

Ośrodek prawidłowo, zgodnie z wymogami art. 48 ust. 2 ufp gospodarował wolnymi środkami oraz zrealizował zaplanowane zadania i osiągnął planowane mierniki ich realizacji.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez Ośrodek sprawozdania budżetowe za 2025 r. oraz sprawozdanie za IV kwartał 2025 r. w zakresie operacji finansowych o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji. Sporządzono je terminowo i prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁸ kontrolowanej działalności

1. Wykonanie planu finansowego państwowej osoby prawnej

1.1. Wykonanie planu przychodów

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na 2025 r. z dnia 9 stycznia 2025 r.⁹ przychody Ośrodka zaplanowano w kwocie 20 422 tys. zł, co stanowiło 103,4% wykonania z 2024 r. (19 750,7 tys. zł). W trakcie roku plan przychodów został zwiększony¹⁰ do kwoty 20 880 tys. zł, tj. o 2%. Zmiany w planie przychodów wynikały ze zwiększenia:

- dotacji podmiotowej z budżetu państwa o 380 tys. zł na zakup urządzeń telefonicznych (300 tys. zł) oraz przeprowadzenia oceny technicznej budynku (80 tys. zł),
- przychodów z prowadzonej działalności o 54 tys. zł, w związku wyższymi wpływami ze sprzedaży usług,
- pozostałych przychodów o 24 tys. zł, w tym odsetek od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych o 20 tys. zł i ze zwiększonych wpływów z opłat reprograficznych o 4 tys. zł.

(akta kontroli tom 3 str. 36-39, 59-94)

Ww. zmian planu dokonano zgodnie z wymogami określonymi w art. 30 ust. 7 pkt 2 ufp, tj. po wyrażeniu zgody przez Ministra Finansów i uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Finansów Publicznych. W przypadku czterech zmian wymagały one zgody nadzorującego Ośrodek Szefa KPRM i poinformowania o zmianie planu finansowego Ministra Finansów. Ośrodek nie przekazał informacji o tych zmianach do Ministra Finansów, szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom 3 str. 27, 94-103)

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę cząstkową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁹ Dz. U. poz. 63.

¹⁰ Zmiany planu finansowego Ośrodka dokonywano sześciokrotnie, w tym dwukrotnie zmieniono wysokość przychodów: o 380 tys. zł zmiana z 30 października 2025 r. i o 78 tys. zł zmiana z 11 grudnia 2025 r. Pozostałe zmiany dotyczyły: stanu środków pieniężnych i obrotowych na początek i koniec roku (zmiana z 13 maja 2025 r.), zmian w poszczególnych pozycjach kosztów: amortyzacji, materiałów i energii, pozostałych usług obcych wynagrodzeń, składek, podatków i opłat, pozostałych kosztów funkcjonowania (zmiany z 21 sierpnia 2025 r., 28 listopada 2025 r., 22 grudnia 2025 r.) – zmiany nie miały wpływu na przychody i koszty oraz wynik finansowy Ośrodka.

W 2025 r. Ośrodek uzyskał przychody w wysokości 20 886,9 tys. zł¹¹, co stanowiło 105,8% wykonania przychodów z 2024 r. (19 750,7 tys. zł)¹² i 100% planu po zmianach (20 880 tys. zł).

Źródłami przychodów¹³ były:

- przekazana dotacja podmiotowa z budżetu państwa 20 692 tys. zł (99,1% uzyskanych przychodów),
- przychody z prowadzonej działalności 152,3 tys. zł (0,7%),
- pozostałe przychody 42,6 tys. zł (0,2%).

Z przekazanej dotacji podmiotowej Ośrodek wykorzystał środki w wysokości 20 432,9 tys. zł, tj. 104,9% wykonania w 2024 r. (19 478,9 tys. zł) i 98,8% planu po zmianach (20 692 tys. zł)¹⁴.

Niewykorzystana dotacja w wysokości 259,1 tys. zł została terminowo zwrócona do dysponenta.

Przychody z prowadzonej działalności wykonano w wysokości 152,3 tys. zł, tj. 76,6% wykonania z 2024 r. (198,8 tys. zł) i 98,9% planu po zmianach (154 tys. zł). Niższe wykonanie w stosunku do wykonania z 2024 r. wynikało m.in. z braku kontynuacji przez Ośrodek części zadań z poprzedniego roku¹⁵.

Pozostałe przychody wykonano w wysokości 42,6 tys. zł, tj. 58,3% wykonania z 2024 r. (73 tys. zł) i 125,2% planu po zmianach (34 tys. zł). Niższe wykonanie w stosunku do wykonania z 2024 r. wynikało z braku wpływów, które wystąpiły jednorazowo w 2024 r., m.in. korekty noty za energię elektryczną, refundacji kosztów projektu z Fundacji Polsko-Niemieckiej Współpracy, niższych odsetek od depozytów.

(akta kontroli tom 3 str. 36-41, 173-178)

Realizacja przewidzianych ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. o Ośrodku Studiów Wschodnich im. Marka Karpia¹⁶ zadań finansowana była w całości z dotacji podmiotowej otrzymywanej z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów¹⁷ (realizację zadań opisano w pkt 1.4 wystąpienia).

(akta kontroli tom 3 str. 126-162)

Na koniec 2025 r. należności krótkoterminowe nie występowały, na koniec 2024 r. wyniosły one 6,8 tys. zł. Na koniec 2025 r. należności długoterminowe wyniosły 10 tys. zł (na koniec 2024 r. nie występowały) i dotyczyły kaucji wpłaconych na rzecz Miasta Stołecznego Warszawy związanych

¹¹ Środki z przekazanej w 2025 r. dotacji podmiotowej oraz wykonane: przychody z prowadzonej działalności i pozostałe przychody.

¹² Wg Rb-40 za 2025 r.

¹³ Wg Rb-40 za 2025 r. poz. II.

¹⁴ Niewykorzystanie całości przekazanej dotacji wynikało m.in. z: niższych kosztów poniesionych na wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń (§3020) o 17,4 tys. zł z uwagi na mniejszą liczbę zgłoszeń na dofinansowanie zakupu okularów, mniejszą liczbę ryczałtów za pracę zdalną; niższych kosztów poniesionych na różne wydatki na rzecz osób fizycznych (§3030) o 22,6 tys. zł z uwagi na niższą liczbę gości na seminarium dotyczącym Niemiec organizowanym w grudniu 2025 r. i poniesionymi niższymi kosztami; niższych kosztów Pracowniczych Planów Kapitałowych (§4710) o 29,2 tys. zł z uwagi na niższą rzeczywistą liczbę uczestników niż założono w planie finansowym; niższych kosztów z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne (§4110) o 48,8 tys. zł; niższych kosztów zakupu usług pozostałych (§4300) o 35,6 tys. zł.

¹⁵ Projektu „Biuletyn Gazowy” dla Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM i Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.

¹⁶ Dz. U. nr 173, poz. 1029; dalej: „ustawa OSW”.

¹⁷ Dalej: „KPRM”.

z dzierżawą miejsc postojowych¹⁸. Na koniec 2025 r. należności wymagalne nie występowały i nie występowały przypadki umorzenia, odroczenia i rozkładania na raty należności.

(akta kontroli tom 3 str. 30, 204-208)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na czterokrotnym niepoinformowaniu Ministra Finansów o dokonanych zmianach planu finansowego OSW, zaakceptowanych przez Zastępcę Szefa KPRM w dniach: 27 maja 2025 r., 8 września 2025 r., 9 grudnia 2025 r., 30 grudnia 2025 r., co stanowiło naruszenie art. 30 ust. 7 pkt 1 ufp. Informację o ciążyącym na Ośrodku obowiązku poinformowania Ministra Finansów przekazywała mu także jednostka nadzorująca - KPRM.

(akta kontroli tom 3 str. 36-39, 198-203)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił m.in. że nie kierowano do Ministra Finansów odrębnych zawiadomień o zmianach planu finansowego. „Obowiązek informacyjny realizowaliśmy poprzez wykazywanie dokonanych zmian w comiesięcznych sprawozdaniach RB-40 składanych w systemie TREZOR, w kolumnie 5 („plan po zmianach”). W sprawozdaniach zamieszczaliśmy komentarz: „Kolumna (5) plan po zmianach uwzględnia ostatnią zmianę planu na 2025 rok”. W naszej ocenie taka forma przekazywania informacji stanowiła wypełnienie obowiązku wynikającego z art. 30 ust. 7 pkt 1 ustawy.”

Jednocześnie Dyrektor poinformował, że od najbliższej zmiany planu do Ministra Finansów niezwłocznie po jej otrzymaniu będzie przekazywana informacja o dokonaniu zmiany.

(akta kontroli tom 3 str. 95-102)

W trakcie kontroli NIK, dnia 13 marca 2026 r. Dyrektor Ośrodka poinformował Ministra Finansów o zmianie planu finansowego Ośrodka dokonanej w roku 2026. Wobec powyższego NIK nie formułuje wniosku pokontrolnego w powyższym zakresie.

1.2. Wykonanie planu kosztów

Opis stanu faktycznego

Koszty ogółem Ośrodka w 2025 r. zrealizowano w wysokości 20 467,7 tys. zł, tj. 98,4% planu po zmianach (20 792 tys. zł), co stanowiło 104,6% wykonania z 2024 r. (19 579,3 tys. zł). Koszty ogółem stanowiły 100% kosztów funkcjonowania Ośrodka, na które składały się m.in.:

- wynagrodzenia 13 429,5 tys. zł tj. 65,6%,
- składki 2584 tys. zł tj. 12,6%,
- usługi obce 1894,7 tys. zł tj. 9,3%,
- pozostałe koszty funkcjonowania 1415,5 tys. zł tj. 6,9%,
- materiały i energia 877,6 tys. zł tj. 4,3%.

(akta kontroli tom 3 str. 40-41, 223-228)

¹⁸ Kwota należności krótkoterminowych na koniec 2024 r. w wysokości 6,8 tys. zł wynikała z trzech umów z 21 marca 2022 r., których termin upływał 31 grudnia 2024 r. Kwota 10 tys. zł należności długoterminowych wynikała z kolejnych dwóch umów zawartych 14 lutego 2025 r.

Koszty administracyjne¹⁹ stanowiły 28,7% (5872 tys. zł) kosztów jednostki a koszty realizacji zadań 71,3% (14 597 tys. zł). Najniższe wykonanie kosztów w porównaniu do planu dotyczyło świadczeń na rzecz osób fizycznych 70,5 tys. zł, tj. 63,5% planowanego wykonania 111 tys. zł i podatku od towarów i usług 9,9 tys. zł, tj. 75,8% z planowanych 13 tys. zł.²⁰

W porównaniu do 2024 r. w Ośrodku zrealizowano wyższe koszty²¹ w pozycjach: amortyzacja 113,4 tys. zł, tj. o 26,3% (89,8 tys. zł w 2024 r.), materiały i energia 877,6 tys. zł, tj. o 35,1% (649,6 tys. zł) oraz koszty bezosobowe 169,5 tys. zł, tj. o 41,3% (120 tys. zł). Wyższe wykonanie wynikało ze zwiększonego poziomu wydatków na wyposażenie (m.in. telefony i szafy metalowe), zwiększenia wartości środków trwałych oraz zaangażowania ekspertów i specjalistów w ramach realizowanych zadań dla administracji publicznej. Niższe o ponad 20% od w 2024 r. koszty zrealizowano z tytułu podatku od towarów i usług – 9,9 tys. zł, tj. o 63,8% (27,2 tys. zł).

(akta kontroli tom 3 str. 35, 40, 131-133, 177-179)

Wydatki majątkowe zaplanowano w wysokości 300 tys. zł (finansowane ze środków własnych Ośrodka) z przeznaczeniem na remont windy²² w budynku Ośrodka oraz zakup sprzętu informatycznego (porty FortiSwitch). Wydatki wykonano w wysokości 10,4 tys. zł, tj. 3,5% planowanych z uwagi na niewykonanie remontu windy w budynku.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, iż realizacja przedsięwzięcia inwestycyjnego, wymaga zaangażowania finansowego dwóch jednostek publicznych, tj. Ośrodka i Regionalnej Izby Obrachunkowej²³.

Z uwagi na brak środków po stronie RIO inwestycja nie mogła zostać podjęta, co przełożyło się na niski poziom wykonania wydatków majątkowych w 2025 r.

(akta kontroli tom 3 str. 41, 114, 182, 193, 305-307, 338-346)

Szczegółowym badaniem objęto realizację kosztów i wydatków w kwocie 1533,4 tys. zł (w tym wydatki majątkowe – 10,4 tys. zł), tj. 34% kosztów OSW²⁴. Badaniem objęto 93 dowody księgowe, w tym: 43 wylosowane metodą monetarną MUS²⁵ oraz 50 dobranych w sposób celowy²⁶. Na podstawie badania stwierdzono, że poza wydatkami o łącznej wartości 339,7 tys. zł brutto (22,2% badanej próby) opisanymi w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, wydatki dokonywane były zgodnie z planem finansowym, w sposób legalny i gospodarny, na zakupy i usługi służące realizacji zadań ustawowych i bieżącej działalności Ośrodka. Wszystkie płatności zrealizowano w terminie. W ramach badanej próby objęto wydatki na szkolenia i lektoraty języków obcych w wysokości 114,2 tys. zł oraz studia podyplomowe pracowników OSW w wysokości 16,4 tys. zł. Analiza wykazała, że z pracownikami, którym dofinansowano koszty szkolenia nie zawierano

¹⁹ Dane szacunkowe z uwagi na fakt, że Ośrodek nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji kosztów w podziale na administracyjne i realizacji zadań.

²⁰ Przyczyną niższego poziomu wykonania zaplanowanych kosztów była m.in. mniejsza liczba gości na zorganizowanym przez Ośrodek seminarium dotyczącym Niemiec oraz zmiana struktury realizowanych zakupów – nie od kontrahentów zagranicznych a krajowych.

²¹ Ponad 20% wyższe w porównaniu do wykonania w 2024 r.

²² Wydatek na wymianę urządzenia zaplanowano z uwagi na upływający w 2025 r. termin resursu.

²³ Dalej: „RIO”.

²⁴ Z wyłączeniem kosztów amortyzacji, wynagrodzeń i pochodnych, odpisu na ZFŚS i kosztów poniżej 1 tys. zł. Poza kwotą 10,4 tys. zł (wydatki majątkowe) oraz 2,9 tys. zł (koszty kaucji) źródłem finansowania pozostałych kosztów była dotacja podmiotowa.

²⁵ Monetary Unit Sampling.

²⁶ Wartość badanych wydatków dobranych metodą MUS – 1 292,8 tys. zł, wartość badanych wydatków dobranych w sposób celowy – 240,6 tys. zł.

umów określających obowiązek pozostawania w zatrudnieniu w OSW, co było niezgodne z regulacjami obowiązującymi w Ośrodku, szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom 1 str. 356-361)

W ramach badanej próby skontrolowano prawidłowość stosowania procedur określonych w ustawie pzp i Regulaminie pzp obowiązującym w OSW²⁷ przy udzieleniu trzech zamówień publicznych²⁸, tj.:

- postępowanie ZP26/5/2025 na zakup i dostawę fabrycznie nowych, oryginalnych oraz nieeksploatowanych telefonów komórkowych o wartości wg umowy 215,9 tys. zł netto, tj. 265,6 tys. zł brutto²⁹, przeprowadzone w trybie art. 275 pkt 1 ustawy pzp, które zostało przeprowadzone z naruszeniem art. 99 ust. 4-6 tej ustawy, szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- postępowanie nr ZP26/18/2025 na zakup kart sportowo-rekreacyjnych dla pracowników OSW o wartości wg umowy 88 tys. zł netto, tj. 95 tys. zł brutto³⁰, które zostało przeprowadzone prawidłowo, zgodnie z Regulaminem pzp;
- postępowanie nr ZP26/1/2025 na usługę druku i oprawy publikacji zwartych OSW o wartości wg umowy 81 tys. zł netto, tj. 85 tys. zł brutto³¹, które zostało przeprowadzone prawidłowo, zgodnie z Regulaminem pzp.

(akta kontroli tom 2 str. 28-33, 190-192, 203-208)

Stan zobowiązań Ośrodka na koniec 2025 r. wyniósł 70,9 tys. zł i był wyższy od zobowiązań na koniec 2024 r. (63,3 tys. zł) o 12%. Zobowiązania wynikały z: rozliczeń wobec dostawców - 26,8 tys. zł, kaucji w postępowaniach przetargowych - 13 tys. zł, odpisów na ZFŚŚ - 27,5 tys. zł, dochodów budżetowych do przekazania KPRM - 3,6 tys. zł oraz rozliczenia CIT. Wzrost w stosunku do roku 2024 wynikał m.in. ze zwiększonego odpisu na ZFŚŚ.

Na koniec 2025 r. Ośrodek nie posiadał zobowiązań wymagalnych. Nie zaciągał kredytów i pożyczek.

(akta kontroli tom 3 str. 41, 165-166, 226)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niecelowe i niegospodarne, tj. niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp, wydatkowanie środków na zakup 12 komputerów stacjonarnych w wysokości 42,8 tys. zł brutto. Zakupu komputerów

²⁷ Regulamin udzielania zamówień o wartości poniżej kwoty wskazanej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych – załącznik do Zarządzenia nr 10/2023 Dyrektora Ośrodka Studiów Wschodnich im. Marka Karpia z dnia 15 maja 2023 r. – Dalej: „Regulamin pzp”.

²⁸ O łącznej wartości 384,9 tys. zł netto, tj. 445,6 tys. zł brutto, dla których łączne wydatki w 2025 r. wyniosły 353,7 tys. zł (brutto).

²⁹ Umowa nr 90/2025 z 17 grudnia 2025 r. na kwotę 265,6 tys. zł brutto (wartość szacowana 243,9 tys. zł netto), zamówienie udzielone w trybie art. 275 pkt 1 pzp, tj. w trybie podstawowym bez negocjacji, kwota wydatku w 2025 r. wyniosła 215,9 tys. zł netto, tj. 265,6 tys. zł brutto.

³⁰ Umowa nr 42/2025 z 25 czerwca 2025 r. na kwotę 95 tys. zł brutto (wartość szacowana 95 tys. zł netto), zamówienie udzielone na podstawie Regulaminu pzp, kwota wydatku w 2025 r. wyniosła 13,9 tys. zł netto, tj. 22,1 tys. zł brutto.

³¹ Umowa nr 6/2025 z 27 stycznia 2025 r. na kwotę 85 tys. zł brutto (wartość szacowana 81 tys. zł netto), zamówienie udzielone na podstawie Regulaminu pzp, kwota wydatku w 2025 r. wyniosła 62,9 tys. zł netto, tj. 66 tys. zł brutto.

stacjonarnych³² dokonano z uwagi na potrzebę wymiany sprzętu nieposiadającego systemu Windows 11, pomimo iż w momencie ich zakupu Ośrodek posiadał na wyposażeniu łącznie 21 laptopów nie wydanych pracownikom³³, które miały zainstalowany system Windows 11. Spośród 12 zakupionych komputerów: na dzień 3 marca 2026 r. dwa nie zostały przekazane pracownikom; sześć komputerów zostało rozdysponowanych pracownikom, którzy posiadali już laptopy służbowe; cztery osoby otrzymały komputery stacjonarne w ramach wymiany starszych komputerów.

(akta kontroli tom 2 str. 382-410)

Dyrektor OSW wyjaśnił, m.in., że zakup ten został zrealizowany ze względu na konieczność wymiany komputerów stacjonarnych używanych tylko w siedzibie OSW, na których był zainstalowany system Windows 10. Wsparcie tego systemu wygasało w październiku 2025 r. Komputery typu laptop są planowane do wykorzystania do innych celów. Kwestia ta była przedmiotem roboczych analiz i uzgodnień kierownictwa oraz komórki IT, prowadzonych w związku z organizacją pracy w okresie pandemii COVID-19, a następnie w związku z dalszym funkcjonowaniem pracy hybrydowej i oceną kosztów eksploatacji sprzętu. Decyzja o rozwoju, a następnie utrzymaniu w OSW modelu obejmującego zarówno komputer stacjonarny, jak i laptop, wynikała z: pandemii (zakupiono 37 laptopów w 2020 r.), kiedy konieczne było utrzymanie ciągłości pracy w warunkach lockdownów i wymuszonej pracy zdalnej; specyfiki pracy OSW, która charakteryzuje się bardzo wysoką mobilnością, szczególnie wyjazdów delegacyjnych co zwiększa ryzyko uszkodzeń eksploatacyjnych, przypadkowych uszkodzeń mechanicznych, utraty albo kradzieży. Dodatkowo, z uwagi na nienormowany czas pracy większości pracowników, brak komputerów stacjonarnych wymagałby każdorazowo przemieszczania się z laptopem. Przyjęto założenie, że ograniczenie konieczności codziennego transportowania jednego komputera roboczego, który i tak poddany jest intensywnej eksploatacji ze względu na liczne delegacje, wpływa na obniżenie kosztów użytkowania w dłuższym okresie, ponieważ zmniejsza obciążenie sprzętu mobilnego wynikające z częstego przenoszenia, pakowania, wypakowywania i pracy w zmiennych warunkach. Jest to szczególnie istotne w odniesieniu do pracowników często delegowanych oraz dojeżdżających do pracy w sposób zwiększający ryzyko uszkodzeń mechanicznych, np. rowerem (w okresie wiosna-jesień jest to spora część zespołu). Dane specjalistycznych serwisów dowodzą, że komputer stacjonarny ma cykl życia (eksploatacji) o kilka lat dłuższy niż laptop (m.in. ze względu na trudności związane z chłodzeniem i odprowadzaniem ciepła z urządzenia, niemożność wymiany niektórych podzespołów w razie ich awarii, większe ryzyko narażenia na uszkodzenia), szczególnie taki, który byłby intensywnie użytkowany. W konsekwencji nie przyjęto modelu jednego laptopa ze stacją dokującą. Obecnie stosowane rozwiązanie uznajemy za optymalne. W warunkach organizacyjnych OSW, model łączący komputer stacjonarny w biurze z laptopem do pracy zdalnej i delegacyjnej odpowiada potrzebom zapewnienia ciągłości pracy, specyfice zadań oraz racjonalizacji kosztów eksploatacyjnych sprzętu. Dodatkowo należy wskazać, że zagadnienie to było analizowane także w kontekście cyklu życia posiadanego sprzętu.

³² Zakupu dokonano na podstawie Regulaminu pzp Ośrodka, umowę nr 7/2025 zawarto 10 lutego 2025 r. protokół odbioru podpisano 12 lutego 2025 r., a zapłaty dokonano 28 lutego 2025 r.

³³ W tym cztery zakupione w grudniu 2020 r., trzy w grudniu 2023 r., 14 w grudniu 2024 r.

Zdaniem NIK przedstawiona argumentacja nie zasługuje na uwzględnienie. Wydatków publicznych należy dokonywać, zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp, w sposób celowy i oszczędny z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów oraz optymalnego doboru metod i środków. Przed dokonaniem wydatku należy przeanalizować różne sposoby realizacji zadania, którego finansowaniu ma służyć dany wydatek. Zakup komputerów stacjonarnych w lutym 2025 r. w sytuacji, gdy w posiadaniu Ośrodka znajdowały się zakupione trzy miesiące wcześniej komputery przenośne (niewydane pracownikom) był w ocenie NIK niegospodarny i niecelowy. Kierownictwo Ośrodka przyjęło system, który dopuszczał możliwość dysponowania i korzystania przez jednego pracownika z kilku komputerów mu przypisanych. Argumentacja Dyrektora OSW dotyczy przede wszystkim wygody pracowników OSW i pomija zasady gospodarowania środkami publicznymi o których mowa w 44 ust. 3 pkt 1 ufp. Fakt, iż część zakupionego sprzętu nie trafiła do pracowników nawet po kilku miesiącach dowodzi braku pilnej potrzeby zakupowej. Na kierowniku jednostki spoczywa obowiązek wyboru rozwiązania oszczędnego przy zachowaniu wymaganej funkcjonalności.

2. Niecelowe i niegospodarne, tj. niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp, wydatkowanie kwoty 28,7 tys. zł brutto na organizację narad kierownictwa Ośrodka: w Pałacu Zdunowo w dniu 9 czerwca 2025 r. (koszt 14,5 tys. zł brutto przy udziale 11 osób) oraz w Pałacu Warlity w dniu 15 grudnia 2025 r. (koszt 13,1 tys. zł brutto przy udziale 14 osób) oraz dodatkowych koszty dojazdów (łącznie 1,1 tys. zł brutto) w sytuacji, gdy OSW dysponował pomieszczeniami umożliwiającymi przeprowadzenie narad w swojej siedzibie. Koszty dotyczyły m.in. usługi noclegowej, usługi konferencyjnej (sprzęt, obsługa techniczna: rzutnik, laptop, ekran do prezentacji, sprzęt do nagłośnienia), usługi gastronomicznej.

(akta kontroli tom 1 str. 362-419)

Dyrektor OSW wyjaśnił m.in., że narady kierownictwa OSW mają charakter cykliczny i są stałym elementem organizacji pracy Ośrodka, a przyczyną zorganizowania narad poza siedzibą Ośrodka było m.in. zapewnienie kadrze kierowniczej warunków do pełnego odizolowania się od bieżących obowiązków oraz codziennego rytmu pracy Ośrodka. Celem tych spotkań jest stworzenie przestrzeni umożliwiającej intensywną pracę analityczną, refleksję nad kondycją OSW, wyznaczenie kierunków jego rozwoju oraz prowadzenie pogłębionych dyskusji strategicznych. Przeprowadzenie narady w siedzibie OSW nie pozwoliłoby na osiągnięcie takich rezultatów. Spotkania organizowane na miejscu wiążą się każdorazowo z koniecznością reagowania na bieżące sprawy, przerwami wynikającymi z wejść pracowników oraz innymi interwencjami typowymi dla codziennego funkcjonowania Ośrodka.

(akta kontroli tom 1 str. 89-91)

Zdaniem NIK przedstawiona argumentacja nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp, wydatki powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. NIK nie kwestionuje zasadności organizowania narad przez kierownictwo Ośrodka jako elementu zarządzania jednostką. Jednakże organizowanie ich poza siedzibą OSW, z ponoszeniem dodatkowych kosztów w postaci usług noclegowych, gastronomicznych oraz konferencyjnych, w sytuacji gdy jednostka dysponuje odpowiednimi pomieszczeniami oraz

wyposażeniem technicznym umożliwiającym przeprowadzenie takich spotkań³⁴, należy uznać za działanie niecelowe i niegospodarne.

(akta kontroli tom 1 str. 158-175)

3. Niecelowe i niegospodarne, tj. niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych wydatkowanie kwoty 2,6 tys. zł brutto z tytułu najmu lokalu w Belgii dla pracownika delegowanego do tego kraju, który w części tego okresu faktycznie z lokalu nie korzystał z uwagi na odbywanie równoległej podróży służbowej do Argentyny.

W ramach delegacji do Belgii zaplanowanej na okres od 22 kwietnia do 27 maja 2025 r. pracownik przebywał jednocześnie w podróży służbowej do Argentyny w dniach od 10 do 16 maja 2025 r., co skutkowało ponoszeniem kosztów najmu niewykorzystywanego lokalu w Belgii w tych samych dniach. Wydatki te miały charakter niecelowy, gdyż nie pozostawały w bezpośrednim związku z realizacją zadań służbowych w miejscu, którego dotyczył najem.

Chronologia zdarzeń wskazuje, że istniała realna możliwość racjonalnego zaplanowania obu wyjazdów w sposób eliminujący powstanie zbędnych kosztów. Zaproszenie Ambasady RP w Buenos Aires do udziału w konferencji wpłynęło do Ośrodka w dniu 11 marca 2025 r., natomiast decyzja Dyrektora OSW o udziale pracownika została podjęta 1 kwietnia 2025 r. Rezerwacji noclegu dokonano na początku kwietnia³⁵, zaś płatność za najem mieszkania w Belgii za okres od 28 kwietnia do 27 maja została dokonana 5 kwietnia 2025 r. Oznacza to, że w momencie ponoszenia wydatku znany był już termin konferencji w Argentynie, co umożliwiało takie ukształtowanie okresu najmu (np. jego skrócenie, przesunięcie lub podział), aby uniknąć finansowania niewykorzystywanego lokalu.

(akta kontroli tom 1 str. 467-496)

Dyrektor OSW wyjaśnił m.in., że w OSW zatrudnionych jest dwóch pracowników specjalizujących się w dezinformacji rosyjskiej, przy czym tylko jeden z nich posługuje na tyle płynnie językiem angielskim, aby wziąć udział konferencji. Ponowna podróż [dwóch innych pracowników] do Buenos Aires nie mogła zostać zrealizowana ze względu na inne zobowiązania służbowe. Dyrektor wyjaśnił, że podjął decyzję o celowości wysłania pracownicy na konferencję w Buenos Aires ze względu na dwa czynniki: 1) prośbę ze strony Ambasady RP w Argentynie, która chciała mieć polskiego panelistę w prestiżowej konferencji nt. dezinformacji, którą współorganizowała (wraz z przedstawicielami władz i innych państw zachodnich; 2) chęć, aby pracownica zapoznała się z działaniami dezinformacyjnymi Rosji poza światem zachodnim, aby mieć perspektywę porównawczą i rozszerzyć swoją wiedzę poprzez serię spotkań z ekspertami argentyńskimi. Działania dezinformacyjne/hybrydowe Rosji mają charakter globalny – są one jednak realizowane różnymi środkami w różnych częściach świata, poznanie ich lokalnej specyfiki w wnosi cenną perspektywę do badań. Ponadto wyjaśnił, że udział w konferencji na tak wysokim szczeblu stanowił promocję polskiego punktu widzenia na zagrożenia oraz przedstawienia rekomendacji jak mu

³⁴ W siedzibie OSW znajdują się m.in. biblioteka OSW wraz z pomieszczeniem kuchennym, wyposażona w rzutnik, ekran rozwijany, głośniki, mikrofony, stół z 32 krzesłami oraz dodatkowe 16 krzeseł; sala wyposażona w stół z 12 krzesłami oraz telewizor, z salonikiem wyposażonym w stół kawowy i sześć foteli; sala konferencyjna wyposażona stół z 22 krzesłami, rzutnik, ekran rozwijany. Wszystkie pomieszczenia były klimatyzowane. Oględziny pomieszczeń przeprowadzono 6 marca 2026 r.

³⁵ Dokładna data nieustalona.

przeciwdziałać, co jest m.in. rolą OSW. Efektem tego i poprzedniego wyjazdu pracowników OSW do Argentyny będzie film dokumentalny poświęcony rosyjskiej aktywności dezinformacyjnej w tym kraju. Zapłata za nocleg została dokonana w terminie obowiązującym w warunkach rezerwacji noclegów, która została dokonana wcześniej.

Ponadto Kierownik Działu Rosyjskiego OSW oświadczył, że wynajęcie mieszkania na miesiąc było korzystniejszą opcją niż podzielenie wynajmu na dwa okresy, uwzględniając delegację do Argentyny, umożliwiało pozostawienie bagaży bez generowania dodatkowych kosztów.

(akta kontroli tom 1 str. 272-273, 295)

W ocenie NIK odpowiednie zaplanowanie obu wyjazdów i noclegów w ich trakcie było możliwe bez ponoszenia kosztu utrzymywania wolnego mieszkania. NIK zauważa przy tym, że argumentacja o potencjalnie korzystniejszym najmie długoterminowym nie została udokumentowana. Pracownica, która wskazywał na nieopłacalność krótszego najmu, nie przedstawiła w sporządzonej przez siebie notatce³⁶ żadnych dowodów potwierdzających tę tezę (np. ofert rynkowych, analiz porównawczych), mimo że obowiązujące w Ośrodku procedury wymagają wykazania efektywności wydatków poprzez porównanie dostępnych opcji. Dodatkowo, w rozliczeniu delegacji do Belgii wykazano koszty tygodniowego pobytu w hotelu, które stanowiły 22,2% kosztu miesięcznego najmu mieszkania. Wskazuje to, że alternatywne formy zakwaterowania były faktycznie stosowane i dostępne, co podważa zasadność twierdzenia o braku możliwości elastycznego dostosowania okresu najmu do rzeczywistych potrzeb. Argument, że przyjęte rozwiązanie było „korzystniejsze” dla pracownika, nie może stanowić przesłanki uzasadniającej ponoszenie wyższych wydatków ze środków publicznych, gdyż zgodnie z zasadą gospodarności priorytetem jest minimalizacja kosztów przy zapewnieniu realizacji celu służbowego.

W konsekwencji należy uznać, że wydatek w części przypadającej na okres niekorzystania z lokalu został poniesiony w sposób nieoszczędny i niecelowy, a tym samym naruszał zasadę gospodarności określoną w ustawie o finansach publicznych.

(akta kontroli tom 1 str. 294-295, 474-475, 480, 484)

4. Udzielenia zamówienia na zakup i dostawę fabrycznie nowych, oryginalnych oraz nieeksploatowanych telefonów komórkowych o wartości 215,9 tys. zł netto (265,6 tys. zł brutto) z naruszeniem przepisów ustawy pzp. Ustalono, że Opis Przedmiotu Zamówienia³⁷ został sporządzony w sposób naruszający art. 99 ust. 4-6 ustawy pzp, co skutkowało nieuzasadnionym ograniczeniem konkurencji. W OPZ zawarto wymagania techniczne, które poprzez swoją kumulację wskazywały na konkretne modele urządzeń (iPhone 17 Pro oraz Samsung Galaxy S25 Ultra). Dotyczyły one m.in. wprowadzenia na rynek w 2025 r., obecności skanera LiDAR, specyficznej rozdzielczości ekranu, parametrów zapisu wideo, ograniczeń wagowych oraz konkretnych standardów łączności³⁸. Zamawiający w OPZ nie zastosował

³⁶ Notatka bez daty, sporządzona po 22 kwietnia 2025 r.

³⁷ Dalej: „OPZ”.

³⁸ Wymagania dla typu 1 telefonu – ekran dotykowy OLED o przekątnej minimum 6,3”, kontrast 2 000 000 : 1, aparat przedni minimum 18 MP, aparat tylni: system aparatów minimum 48 MP, Dolby Vision do minimum 4K przy 120 kl/ s, masa nie większa niż 210 gramów, skaner LiDAR; wymagania dla typu 2 telefonu - ekran dotykowy Dynamic OLED o przekątnej minimum 6,9”, rozdzielczość minimum 3120 x 1440 (Quad HD+), aparat przedni minimum 12 MP, aparat tylni: system aparatów minimum 200 MP, zapewniający zapis video UHD minimum 8K z rozdzielczością minimum 7680 x 4320 i 30fps, masa nie większa niż 220 gramów, bateria o pojemności minimum 5000 mA.

ustawowo wymaganego sformułowania „lub równoważny” oraz nie określił kryteriów oceny równoważności, co stanowi bezpośrednie naruszenie art. 99 ust. 5 i 6 ustawy pzp. Działanie to naruszyło również zasadę uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy pzp.

(akta kontroli tom 2 str. 28-33,37-47, 57-64, 86-90, 124-144)

Dyrektor OSW wyjaśnił, m.in. że określone w OPZ wymagania techniczne miały charakter kumulatywny i były podyktowane rzeczywistymi potrzebami użytkowymi oraz organizacyjnymi, w tym koniecznością zapewnienia jednolitego środowiska sprzętowego, ograniczenia kosztów utrzymania i wsparcia technicznego, a także zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa danych przetwarzanych na urządzeniach mobilnych. Nie posłużono się nazwami handlowymi, znakami towarowymi ani nazwami producentów, lecz określono wymagania poprzez parametry techniczne, w tym m.in. w zakresie bezpieczeństwa, łączności, wydajności, odporności oraz funkcjonalności urządzeń. Brak zastosowania sformułowania „lub równoważny” wynikał z przyjętego sposobu opisu przedmiotu zamówienia. Nie dokonano formalnego określenia kryteriów oceny równoważności, gdyż nie wskazano wprost rozwiązań producenta ani konkretnych modeli urządzeń. Przyjęta konstrukcja OPZ – oparta na określeniu szczegółowych parametrów technicznych, funkcjonalnych oraz standardów bezpieczeństwa – pozwala w praktyce ograniczyć ryzyko nabycia urządzeń, które z punktu widzenia OSW byłyby niepożądane, w szczególności dostawców z Chin. Odpowiedzialny za obszar Wicedyrektor IT po przeprowadzeniu konsultacji wewnętrznych oraz przy uwzględnieniu rekomendacji podmiotu posiadającego specjalistyczną wiedzę techniczną, przyjął powołaną formę opisu przedmiotu zamówienia. Ponadto Dyrektor OSW, wyjaśnił, że działając w oparciu o przedstawione informacje i rekomendacje zatwierdził dokumentację dotyczącą zamówienia przyjmując, że zaproponowane rozwiązanie stanowi kompromis pomiędzy oczekiwaniami organizacyjnymi dotyczącymi bezpieczeństwa urządzeń mobilnych, a wymogami wynikającymi z przepisów regulujących prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

(akta kontroli tom 1 str. 9-10, 259-260)

W ocenie NIK określenie w zamówieniu parametrów, które spełniały jedynie dwa konkretne modele telefonów naruszało zasady konkurencyjności postępowania. Zgodnie z wymogami ustawy pzp zamawiający stosując tryb „otwarty” zamówienia nie ma możliwości takiego określania warunków zamówienia, które wskazuje na konkretne modele. Zdaniem NIK, jeżeli powodem przyjęcia takich rozwiązań były względy bezpieczeństwa należało przyjąć inną formę udzielenia zamówienia.

5. Braku zawarcia z siedmioma pracownikami kierowanymi na kursy i szkolenia umów o podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, zawierających zobowiązanie do pozostawania w zatrudnieniu w OSW. Działanie to było niezgodne z § 2 Zarządzenia nr 5/2025 Dyrektora Ośrodka Studiów Wschodnich im. Marka Karpia z dnia 26 maja 2025 r. w sprawie finansowania rozwoju zawodowego pracowników (...) z dnia 26 maja 2025 r. Zgodnie z tym przepisem, skierowanie pracownika na rozwój zawodowy obligowało do zawarcia umowy określającej obowiązki stron, w tym obowiązek pozostawania w zatrudnieniu w Ośrodku. W przypadku siedmiu pracowników wymaganych umów nie zawarto.

(akta kontroli tom 2 str. 411-475)

Dyrektor OSW wyjaśnił, m.in., że z pracownikami OSW uczestniczącymi w lektoratach oraz szkoleniach nie zawierano umów, ponieważ – zgodnie z przyjętą interpretacją tego zarządzenia – obowiązek zawierania umów dotyczył wyłącznie tych form podnoszenia kwalifikacji, które skutkują uzyskaniem formalnych uprawnień, kwalifikacji zawodowych lub tytułów (np. studia podyplomowe). Szkolenia krótkoterminowe, kursy specjalistyczne, lektoraty językowe oraz szkolenia operacyjne były traktowane jako bieżące doskonalenie zawodowe, niewymagające zawierania umów lojalnościowych.

(akta kontroli tom 1 str. 274-275)

W toku kontroli wprowadzono nowy regulamin³⁹, w którym przyjęto, że obowiązek zawierania umów określających obowiązek pozostawania w zatrudnieniu w OSW dotyczy form kształcenia o wartości jednostkowej powyżej 5 tys. zł, w związku z czym NIK nie formułuje wniosku pokontrolnego w tym zakresie.

(akta kontroli tom 2 str. 476-483)

1.3. Gospodarowanie wolnymi środkami

Opis stanu faktycznego

Stan środków pieniężnych na koniec 2025 r. wyniósł 1142,2 tys. zł⁴⁰. Lokowania wolnych środków Ośrodek dokonywał zgodnie z art. 48 ust. 2 ufp, tj. w depozycie Ministra Finansów. W 2025 r. z tego tytułu Ośrodek uzyskał 33 tys. zł odsetek. Wartość depozytów overnight wyniosła 866,2 tys. zł⁴¹. Analiza obrotów na rachunku środków własnych wykazała, że kwota lokowanych dziennie środków wynosiła od 699,5 tys. zł⁴² do 881,1 tys. zł⁴³.

Ośrodek nie dokonywał lokat terminowych w 2025 r. Wicedyrektor Ośrodka wyjaśniła m.in., że decyzja o nielokowaniu środków na lokatach terminowych wynikała z analizy możliwości Ośrodka w zakresie ciągłej weryfikacji oprocentowania lokat (ograniczonych z uwagi na małe zatrudnienie na stanowiskach finansowo-księgowych⁴⁴), kosztów ewentualnego dodatkowego pracownika oraz niższego oprocentowania lokat terminowych niż lokat overnight w BGK w 2025 r.

(akta kontroli tom 3 str. 31, 223-228, 314-336, 357)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

³⁹ Regulamin systemu szkoleń i podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników Ośrodka Studiów Wschodnich im. Marka Karpia - załącznik do Zarządzenia nr 9/2026 Dyrektora Ośrodka Studiów Wschodnich im. Marka Karpia z dnia 3 kwietnia 2026 r. w sprawie systemu szkoleń i podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników Ośrodka Studiów Wschodnich im. Marka Karpia.

⁴⁰ Stan środków pieniężnych na koniec 2024 r. wyniósł 786,9 tys. zł.

⁴¹ Wykazana w części D sprawozdania Rb-40.

⁴² W dniu 25 marca 2025 r.

⁴³ W dniu 30 grudnia 2025 r.

⁴⁴ W Ośrodku w 2025 r. zatrudnionych było trzy osoby łącznie w Wicedyrektorem ds. finansowo-administracyjnych.

1.4. Realizacja zadań

Ośrodek nie opracowywał planu rzeczowo-finansowego. Wraz z planem finansowym opracowano m.in. Plan działalności Merytorycznej OSW na 2025 r., w którym wskazano pięć projektów priorytetowych: przygotowywanie materiałów analitycznych dla Prezesa Rady Ministrów (minimum 10 materiałów w roku); analiza zagrożeń bezpieczeństwa RP w związku z agresją Rosji na Ukrainę (minimum 20 notatek informacyjnych); analiza procesu integracji Ukrainy z UE (minimum pięć notatek); analiza relacji Chiny – UE – USA (minimum cztery notatki); ekspertyzy w zakresie powiązań gospodarczych Europy Środkowej (minimum cztery materiały analityczne). Wszystkie ww. zadania zostały zrealizowane zgodnie z planem.

(akta kontroli tom 3 str. 30, 138-162, 305-307)

Zgodnie z planem finansowym w układzie zadaniowym na 2025 r. celem Ośrodka było „dostarczanie wysokiej jakości informacji i analiz oraz propozycji decyzji o charakterze strategicznym”, a miernikiem realizacji celu 70% ocen od respondentów oceniających jakość przygotowanych informacji i analiz na co najmniej trzy punkty w czterostopniowej skali. W celu dokonania ewaluacji stopnia realizacji zakładanego celu Ośrodek przekazywał corocznie ankiety oceniające terminowość realizacji zadań, jakość merytoryczną materiałów, poprawność językową, komunikację z Ośrodkiem oraz aktywność w kontaktach. W 2025 r. ośrodek otrzymał siedem odpowiedzi od ankietowanych⁴⁵, we wszystkich przypadkach oceny wyniosły co najmniej trzy punkty.

(akta kontroli tom 3 str. 213-222, 238-239)

W części opisowej sprawozdania z działalności Ośrodka w 2025 r. przekazanego Prezesowi Rady Ministrów wykazano, że w ramach realizacji zadań ustawowych związanych z dostarczaniem opinii i analiz opracowano m.in.: 645 analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych, w tym m.in.: 51 numerów „Biuletynu OSW”, 63 monograficznych „Komentarzy OSW”, 100 materiałów zleconych przez organy władzy publicznej, 404 notatki informacyjne przygotowane z własnej inicjatywy dla KPRM i innych organów, cztery numery monitora „Wybory w Niemczech”. Ponadto zorganizowano ponad 100 seminariów i konferencji, wydano 23 monografie i opracowania, dotyczące m.in.: wojny w Ukrainie, sytuacji w Rosji, Chinach⁴⁶.

Pozostałe zadania wynikające z art. 2 ustawy o OSW, tj. współpraca z polskimi i zagranicznymi instytucjami, gromadzenie księgozbioru, upowszechnianie wiedzy Ośrodek realizował poprzez:

⁴⁵ Tj. z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwa Spraw Zagranicznych (trzy), Ministerstwa Finansów, Kancelarii Prezydenta RP, Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

⁴⁶ M.in. cztery monografie książkowe (Trzeci rok wojny w analizach Ośrodka Studiów Wschodnich” pozycja zbierająca opracowania OSW o przebiegu pełnoskalowej agresji Rosji na Ukrainę; „Rozumieć politykę międzynarodową. Metody analizy źródeł otwartych”; „Uporządkować rzeczywistość. Poradnik analityczny Ośrodka Studiów Wschodnich”; „W służbie przyszłości. Polityka historyczna zjednoczonych Niemiec”); w serii „Raport OSW” wydano pięć się opracowań (Polityka energetyczna w czasie wojny i transformacji. Priorytety państw Europy Środkowo-Wschodniej i Niemiec”; „Zabawa w kotka i myszkę. Jak Rosja obchodzi sankcje”; „Wielkie wolumeny, ograniczone znaczenie. Zmiany w imporcie rolno-spożywczym z Ukrainy do UE w latach 2020–2024”; „Smartfony na kółkach. Inteligentne samochody z Chin a cyberbezpieczeństwo Europy”; „Wielki rosyjski firewall. Próba ostatecznej rozprawy Kremla z wolnym Internetem”); w serii „Punkt Widzenia” wydano monografię „Patchworkowa unia obronna. Przekształcenia w polityce bezpieczeństwa UE po rosyjskiej inwazji na Ukrainę”; w serii „Prace OSW” wydano opracowanie: „Krzemowa tarcza. Tajwan w rywalizacji mocarstw”; dwa wydania „Danych pod lupą”; pięć numerów Monitora propagandy rosyjskiej; jeden Monitor gospodarczy Chin; cztery numery monitora Sytuacja gospodarcza w Rosji.

- publikowanie materiałów OSW w języku angielskim⁴⁷ i udział analityków OSW w seminariach i konferencjach zagranicznych oraz poprzez spotkania z ekspertami, politykami i administracjami publicznymi w Europie, USA, na Bliskim Wschodzie i w Azji;
- powiększenie zbiorów bibliotecznych o 822 pozycje;
- udostępnianie i promocję opracowań OSW, zarówno w postaci elektronicznej, jak i drukowanej, aktywność ekspertów OSW w mediach polskich i zagranicznych i w Internecie (w tym w sieciach społecznościowych – Twitter, Facebook, LinkedIn, Instagram, Academia.edu), nagranie i udostępnienie na portalu YouTube 54 filmów w języku polskim, 129 audycji eksperckich (podcasty) oraz 32 filmów w języku angielskim⁴⁸.

Realizacja zadań Ośrodka była na bieżąco monitorowana poprzez sporządzanie comiesięcznych sprawozdań merytorycznych przekazywanych do Departamentu Spraw Zagranicznych KPRM.

(akta kontroli tom 3 str. 116-121, 305-307)

W 2025 r. Ośrodek nie był kontrolowany przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów nadzorującego Ośrodek, nie przeprowadzano też innych kontroli i audytów w Ośrodku.

(akta kontroli tom 3 str. 31-32, 307)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Ośrodek zrealizował w 2025 r. przychody w wysokości 100% planowanych przychodów i koszty w wysokości przekraczającej 98% planowanych kosztów.

W zakresie dokonywania zmian w planie finansowym stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nieinformowaniu Ministra Finansów o dokonanych zmianach planu finansowego, co było niezgodne z art. 30 ust. 7 pkt 1 ufp.

Szczegółowe badanie kosztów 2025 r. w kwocie 1533,4 tys. zł, w tym wydatków majątkowych w kwocie 10,4 tys. zł, wykazało, że w większości poniesione zostały legalnie i celowo, a ich udokumentowanie było rzetelne. Jako niecelowe i niegospodarne NIK ocenia poniesione koszty w kwocie 74,1 tys. zł, m.in. na zakup komputerów, wyjazdowe narady kierownictwa OSW oraz przy rozliczaniu podróży służbowej. Ponadto przy udzieleniu zamówienia na dostawę telefonów na kwotę 215,9 tys. zł netto, naruszone zostały zasady konkurencyjności poprzez zdefiniowanie kryteriów wskazujących na konkretne modele telefonów.

Ośrodek prawidłowo, zgodnie z wymogami art. 48 ust. 2 ufp gospodarował wolnymi środkami oraz zrealizował zaplanowane na 2025 r. działania i osiągnął przewidziany w planie finansowym w układzie zadaniowym wskaźnik realizacji działania.

⁴⁷ W tym dziewięć raportów i książek, 69 komentarzy i monitorów, 285 analiz.

⁴⁸ Liczba subskrybentów głównego kanału Ośrodka na portalu YouTube przekroczyła 257 tys., kanału podcastowego 56 tys., zaś kanału anglojęzycznego 57 tys.

2. Sprawozdawczość i księgi rachunkowe

2.1. Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Ośrodek sprawozdań za 2025 r.:

- Rb-40 z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2025 r. planu finansowego państwowej osoby prawnej,
- Rb-BZ2 z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej w układzie zadaniowym,
- Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za IV kwartał 2025 r.

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli tom 3 str. 110-115, 222-304)

Do dnia zakończenia kontroli NIK Ośrodek nie uzyskał opinii z badania rocznego sprawozdania finansowego⁴⁹. W opinii za 2024 r. biegły nie stwierdził nieprawidłowości.

(akta kontroli tom 3 str. 307, 310-313)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Podjęcie działań mających na celu zapewnienie dokonywania wydatków w sposób celowy i gospodarny, z zachowaniem zasad określonych w art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp.
2. Prowadzenie postępowań o udzielanie zamówień publicznych z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁵⁰ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie

⁴⁹ Termin na jego sporządzenie upływał 20 kwietnia 2026 r.

⁵⁰ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres do doręczeń elektronicznych NIK, o którym mowa w art. 2 pkt 1

21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Mazowieckiej Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2026 r.

Kontrolerzy	Najwyższa Izba Kontroli
główny specjalista k.p.	Mazowiecka Delegatura w Warszawie
Rafał Sowa	p. o. Wicedyrektor
/-/	Michał Musioł
specjalista k.p.	/-/
Łukasz Misiak	
/-/	

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał Stanisław Jarosz, p.o. Dyrektor Mazowieckiej Delegatury Najwyższej Izby Kontroli.

Najwyższa Izba Kontroli

Mazowiecka Delegatura w Warszawie

p. o. Dyrektor

Stanisław Jarosz

/-/